

УНІВЕРСАЛЬНЕ АБО ІНКЛЮЗИВНЕ ПРОЕКТУВАННЯ

Піщева Т.І., к.т.н., доцент; Піщев О.В., к.т.н., старший викладач
(*кафедра архітектурних конструкцій*)

Універсальне або інклюзивне проектування - це сучасний підхід до проектування приміщень, який явно відрізняється від «проектування для інвалідів». Універсальне проектування це процес створенням просторів, максимально зручних і для всіх людей, незалежно від їхнього віку і фізичних чи когнітивних можливостей, без необхідності використання допоміжних/адаптивних засобів або вузькоспрямованих спеціалізованих рішень. Хоча такий підхід до проектування є найбільш підходящим для людей похилого віку та людей з інвалідністю, він також певним чином приносить користь і іншим користувачам, створюючи ситуацію, якою задоволені всі. Таким чином, інклюзивне чи універсальне проектування охоплює будь-яку ділянку будівлі, доступ до якої може мати кожна людина.

Доступність є дуже широким поняттям, що охоплює такі сфери, як освіта, транспорт, працевлаштування, будівлі та громадські місця, і т.п. Багато з цих сфер перебувають у взаємній залежності (наприклад, доступ до шкільного приміщення є однією з умов доступності освіти), що в кінцевому результаті впливає на включення особистості в суспільство. Протягом останніх двадцяти років використовувалися різноманітні підходи і терміни для визначення архітектурної пристосованості/доступності об'єктів громадського користування для осіб з інвалідністю при проектуванні та спорудженні будівель і приміщень, а саме - сприятливе/безпечне проектування, проектування для особливих потреб чи концепція проектування-без-бар'єрів. Інвалідність не завжди носить постійний характер, іноді вона має тимчасовий характер і може поступово бути подолана, тоді як в інших випадках, навпаки, - носити прогресуючий характер, все більше обмежуючи можливості людини.

Доступність повинна означати щось більше, ніж безпосередній доступ до будівлі або приміщення за допомогою допоміжних або спеціальних засобів.

Універсальне проектування - це концепція, яка виходить за рамки питання доступності та пристосованості будівель, охоплюючи також соціальні, культурні, економічні питання, і максимально сприятиме об'єднанню людей, що мають і не мають певні функціональні обмеження.